

TRIOMF!

Valentijn Dhaenens, Korneel Hamers, Mathijs F Scheepers en Clara van den Broek mogen volgend jaar samen 25 kaarsjes uitblazen als Theatercollectief SKaGeN.

De afgelopen jaren lag de focus van de makers van SKaGeN op solovoorstellingen, projecten waarin ze samen, maar niet noodzakelijk voltallig, aan het roer stonden en het verkennen van nieuwe media zoals de SneakPeek app.

In *Triomf!* komen ze terug met z'n vieren op scène aangevuld door Dagmar Dierick en Clara Cleymans. Samen laten ze zich inspireren door het verhaal van de Zweedse regisseur Jan Jönsson die in 1985 *Wachten op Godot* van Samuel Beckett besloot te ensceneren met gevangenen uit de hoogbeveiligde Kumla gevangenis. Een spannende situatie ontstaat waarin de gevangenen opnieuw van de buitenwereld proeven terwijl ze via het stuk dubbel geconfronteerd worden met hun hopeloze wachtpositie.

In *Triomf!* baant het zestal zich spelenderwijs een weg door het vraagstuk wat gevangenschap en vrijheid, slagen en falen betekenen, voor de personages, voor het gezelschap, voor zichzelf. Zitten ze in hetzelfde schuitje of houden ze elkaar gevangen? Zijn ze elkaars sleutel tot bevrijding? Allemaal zijn ze op zoek naar een eigen overwinning. Het is wachten op een gezamenlijke triomf.

SKaGeN speelt doorgaans geen repertoire. Ook nu brengen ze dit niet tot een goed einde: op hun typische manier wordt deze klassieker ontmanteld en omgetoverd tot een energieke en speelse voorstelling die tegelijk een snuifje zout in de existentiële wonde strooit.

Van en Met: Clara van den Broek, Mathijs F Scheepers, Valentijn Dhaenens, Korneel Hamers, Dagmar Dierick en Clara Cleymans / **Kostuums:** Barbara Delaere, Charlotte Goethals / **Productieleiding:** Helena Verbeeck / **Techniek:** Johannes Vochten, Tom Van den Brande, Ine Van Bortel / **Technische leiding SKaGeN & lichtontwerp:** Eric Engels / **Decoratелier:** Johannes Vochten, Wannas Van Duppen, Catherine Dehandtschutter, Alexander Capet, Ulrike Deppner / **Administratieve ondersteuning:** Suzanne De Clercq / **Persmap en dramaturgisch interview:** Elisa Demarré / **Productie:** SKaGeN & De Studio, PerPodium / **Met steun van:** De Vlaamse Gemeenschap, Taxshelter voor de podiumkunsten. / **Verkoop & tournee:** Thassos

Uit ' 28 jaar samen, 24 jaar getrouwd: SKaGeN en de Triomf van het samen zijn': een gesprek met de zes makers.

Korneel: In de jaren '80 heeft Jan Jönsson, een Zweedse regisseur, het plan opgevat om *Wachten op Godot* van Samuel Beckett te spelen met gevangenen. Daar zijn verschillende documentaires en films over gemaakt, en nu maakt ook SKaGeN een voorstelling gebaseerd op dat verhaal.

Clara VDB: We kwamen bij dit verhaal uit omdat het thema gevangenschap ons aansprak en omdat de tekst van *Godot* heel sterk wordt opgevouwen in combinatie met dat onderwerp.

Clara CM: Ik ben al vaak verwonderd door het thema vrijheid, dus het omgekeerde van gevangenschap. Het is een heel moeilijk thema vind ik want er zitten veel paradoxen in. Ook discipline kan vrijheid zijn, dat is fascinerend.

Dagmar: Ik vind de paradoxen met betrekking tot gevangen zijn ook heel interessant. Welke zijn de muren die je gevangen houden? Of wie? Ben je dat zelf of is dat de ander? Je zit misschien alleen in een cel en toch ben je daar samen. Wat is de verhouding van het individu ten opzichte van de groep? En kan gevangen zijn ook een soort vrijheid betekenen, want je moet niet beslissen over je eigen lot? Het kan iets zijn waar je achter kan verschuilen en dat op die manier voor individuele ontwikkeling zorgt.

Clara VDB: Wanneer je leven zich ontwikkelt als je jong bent, ervaar je daarbij een grote vrijheid. Maar stilaan sluiten bepaalde paden zich af, of je vervalt steeds maar weer dezelfde reflexen naar elkaar en jezelf toe. Je raakt stilaan 'gevangen'. Het vergt arbeid om je te bevrijden uit de gevangenschap die je jezelf en anderen aandoet. Het werken in een collectief draagt dezelfde beweging in zich. Enerzijds maken we elkaar vrij, anderzijds zijn we voor elkaar een beperking of duwen we elkaar in een bepaald pad. Die bewegingen dreigen dan ook dynamieken te worden die arbeid vereisen om ze terug open te breken. Dat is bij ons ook zo.

Valentijn: Als je terugkijkt naar alles wat SKaGeN al heeft gemaakt, komt het thema gevangenschap opvallend vaak terug.

Korneel: We sluiten onszelf wel graag op in die gevangenschap. Zoals Clara zei is er de wil om uit te breken, een hang naar vrijheid en daar gaat 'Triomf!' ook over. Maar je zou in het stuk ook personages kunnen zien die zich net veilig voelen achter die muur of in hun bubbel. Zo ervaar ik

dat ook bij ons collectief. Ik sluit me heel graag op in de bubbel die SKaGeN is, net omdat alles wat daarbuiten ligt soms gevaar betekent.

Valentijn: Voor dit project doen er twee jongere mensen mee en dat is vers bloed. We moeten erkennen dat er tussen ons, de vier SKaGeN-leden, een dynamiek is ontstaan die heel moeilijk te doorbreken valt.

Mathijs: Ik vind het ook heel belangrijk dat Dagmar en Clara erbij zijn, om hoe wij zijn met vier wat te verruimen. Nu we hier met zes zijn, komt een andere energie tot stand waardoor iedereen zich anders moet verhouden. Dan kan ik verrast worden over een reactie of bijdrage van iemand, die niet past bij het beeld dat ik van hem of haar heb. Het is een goede manier om het verstarren te vermijden.

Dagmar: SKaGeN is om het zo te zeggen al 28 jaar samen en 24 jaar getrouwd. Ik ben 26. Als ik net afgestudeerd was, was dat wel 'de droom', om met één van de collectieven te mogen samenwerken. Want je leert nog steeds het best al doende, omringd door mensen met veel ervaring. Ik vind het heerlijk om samen het materiaal en elkaar te leren kennen.

Clara CM: Het is frappant om te zien hoe snel de ervaren rotten van SKaGeN op elkaar inspelen. Als een idee valt, ontstaat meteen een soort van waterval van aanvullingen. Je merkt dat ze echt als collectief bestaan waarin elke stem gelijkwaardig is. Er wordt naar iedereen op dezelfde manier geluisterd.

Valentijn: Als we dit nog twee decennia volhouden, dan gaat er denk ik iets terugkomen. Ik weet niet precies wat, maar het kan haast niet anders. Als je zo'n lange tijd samenwerkt zoals wij doen, waarin weinig grenzen zijn en je alles tegen elkaar kunt zeggen, dan merk ik dat ik zit te wachten op een soort verrassing, een geschenk. Ik zie het ook als iets dat niemand anders kan hebben, omdat het voortkomt uit het feit dat wij al zo lang verenigd zijn, iets wat wij hebben verdiend.

Clara VDB: Ik droom nog steeds van toneelspelen, van op scène staan. Bij elke voorstelling is er een soort geluksgevoel dat zich openbaart en dat heb ik als wij, als SKaGeN, samen spelen.